

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering over de taalscreening bij het begin van de leerplicht in het gewoon onderwijs en over de voldoende aanwezigheid van vijfjarigen in het kleuteronderwijs in scholen die over een afwijkende uurregeling beschikken
- Principiële goedkeuring

Samenvatting:

- Met het oog op de afname van de taalscreening bij het begin van de leerplicht vanaf het schooljaar 2021-2022 moet de Vlaamse Regering op basis van artikel 11quater van het decreet basisonderwijs nog een aantal zaken bepalen, met name het instrument waarmee de taalscreening moet gebeuren, alsook het moment en de manier van afname.
- Voor scholen met een afwijkende uurregeling dienen de 290 halve dagen vereiste aanwezigheid voor de 5-jarigen in het kleuteronderwijs (in functie van de toelatingsvoorwaarden tot het gewoon lager onderwijs, de leerplicht en het begrip regelmatige leerling) omgerekend te worden. De formule hiertoe wordt vastgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

6. Beleidsveld 1. Kleuter en leerplichtonderwijs

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/152 van 19 april 2021.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 19 mei 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Taalscreening

Vanaf het schooljaar 2021-2022 wordt bij alle leerlingen bij het begin van de leerplicht in het gewoon onderwijs een taalscreening afgenomen. Deze screening gaat na wat het niveau van de leerling inzake de onderwijstaal is. Op basis van de resultaten van de taalscreening moeten leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen een taalintegratietraject Nederlands volgen (een taalbad of een volwaardig alternatief dat dezelfde resultaten bereikt). De screening is niet verplicht voor anderstalige nieuwkomers.

Het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 11quater, bepaalt dat de Vlaamse Regering bepaalt met welk instrument de screening gebeurt, alsook het moment en de manier van afname.

2. Voldoende aanwezigheid van 5-jarigen in het kleuteronderwijs in scholen die over een afwijkende uurregeling beschikken

Sinds een aantal jaren bestaat er een formule om de voldoende aanwezigheid van 5-jarigen in het kleuteronderwijs te berekenen voor leerlingen in scholen die over een afwijkende uurregeling beschikken, dit in functie van de toelatingsvoorwaarde tot het gewoon lager onderwijs op 6 jaar.

De meeste scholen volgen een uurregeling zoals bepaald in het *Besluit van de Vlaamse Regering van 17 april 1991 tot organisatie van het schooljaar in het basisonderwijs en in het deeltijds onderwijs georganiseerd, erkend of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap*, artikelen 2-7. Voor deze leerlingen bedraagt de voldoende aanwezigheid voor de 5-jarigen in het kleuteronderwijs momenteel - sinds de verlaging van de aanvang van de leerplicht - 290 halve dagen (dit in functie van de leerplicht, het begrip regelmatige leerling en de toelatingsvoorwaarden tot het gewoon lager onderwijs).

Op basis van artikel 8 van genoemd besluit van 17 april 1991 kunnen scholen evenwel een afwijkende uurregeling vragen voor de organisatie van het schooljaar. Voor de leerlingen in deze scholen moeten de 290 halve dagen omgerekend worden in functie van hun afwijkende uurregeling.

De formule voor deze omrekening is in 2010 met het oog op de toelatingsvoorwaarden tot het gewoon lager onderwijs opgenomen in het *besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 2010 betreffende de proef van de kennis van het Nederlands, nodig om het gewoon lager onderwijs aan te vatten*. De proef waarvan sprake in dit besluit van 21 mei 2010 bestaat evenwel niet meer: de artikelen 2-6 van genoemd besluit van 21 mei 2010 zijn impliciet opgeheven door de afschaffing van de taalproef door Onderwijsdecreet XXIV van 25 april 2014.

Om die reden én omdat de formule voortaan ook gebruikt wordt in functie van de leerplicht van de 5-jarige kleuters alsook in functie van het begrip regelmatige leerling voor deze cohorte, wordt de formule voor omrekening overgeheveld naar een nieuw besluit en wordt het besluit van 21 mei 2010 expliciet opgeheven.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. Dit artikel bepaalt het moment waarop de taalscreening in het eerste jaar van de leerplicht afgenomen wordt. Het moment wordt gelegd op ten vroegste 10 oktober en uiterlijk 30 november. Dit moment is bepaald in overleg met de onderzoekers die het instrument voor de taalscreening samenstellen (het Centrum voor Taal en Onderwijs van de KULeuven). De onderzoekers hebben zich hiervoor gebaseerd op het grootschalige kalibratie-onderzoek dat werd uitgevoerd in functie van de ontwikkeling van het screeningsinstrument en rekening houdend met het advies van een de cesuurcommissie.

Het spreiden van het afnamemoment over enkele weken biedt scholen flexibiliteit inzake planning toe. Het laat ook toe om kleuters die later in het kalenderjaar geboren zijn (en daardoor mogelijks ietwat minder ver staan in hun taalontwikkeling) later te screenen dan kleuters die eerder in het kalenderjaar geboren zijn. Kleuters zijn op 10 oktober ook reeds gewoon aan de werking van de derde kleuterklas. Door af te ronden op 30 november blijft er ook tijd voor analyse en overleg over de resultaten (in functie van op te starten taalintegratietrajecten) voor de kerstvakantie.

Artikel 2. De bevoegdheid om het instrument voor de taalscreening vast te leggen, alsook de manier van afname, wordt door de Vlaamse Regering gedelegeerd naar de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming. De Vlaamse Regering legt evenwel een belangrijke voorwaarden op door te bepalen dat enkel wetenschappelijk onderbouwde instrumenten door de minister vastgelegd kunnen worden. Dit garandeert belangrijke aspecten zoals validiteit en betrouwbaarheid van het instrument.

Met het oog op het schooljaar 2021-2022 en volgende zal bij ministerieel besluit het wetenschappelijk onderbouwd instrument voor de taalscreening (met inbegrip van de handleiding voor afname) van het Centrum voor Taal en Onderwijs vastgelegd worden. Dit instrument is momenteel in ontwikkeling (zie

https://www.arts.kuleuven.be/cto/materialen/kleuter/taalscreening/Taalscreening_derde_kleuterklas.pdf).

Het onderzoeksteam zal het screeningsinstrument opleveren eind juni 2021. Daarbij zal ook een handleiding opgeleverd worden die aangeeft hoe het instrument gebruikt moet worden, m.a.w. hoe de afname zal gebeuren. Opdat het instrument met inbegrip van de handleiding na de oplevering eind juni 2021 snel in regelgeving vastgelegd zou kunnen worden (dit met het oog op het geven van duidelijkheid aan de scholen voor het schooljaar 2021-2022) zal het instrument en de handleiding vervolgens onmiddellijk via ministerieel besluit vastgelegd worden.

Artikel 3-4. Voor scholen met een afwijkende uurregeling bestaat een formule die het aantal halve dagen dat een leerling aanwezig moet zijn (in functie van de toelatingsvoorwaarden tot het gewoon lager onderwijs) omrekent. Deze formule bevindt zich momenteel in *het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 2010 betreffende de proef van de kennis van het Nederlands, nodig om het gewoon lager onderwijs aan te vatten*. De proef waarvan sprake in dit besluit van 21 mei 2010 bestaat evenwel niet meer: de artikelen 2-6 van genoemd besluit van 21 mei 2010 zijn impliciet opgeheven door de afschaffing van de taalproef door Onderwijsdecreet XXIV van 25 april 2014.

De formule is sinds de verlaging van de aanvang van de leerplicht van 6 naar 5 jaar (sedert 1 september 2020) ondertussen niet enkel nodig in functie van de toelatingsvoorwaarden tot het gewoon lager onderwijs (artikel 13/1 decreet basisonderwijs) maar ook in functie van de leerplicht van de 5-jarige kleuters, alsook in functie van het begrip regelmatige leerling voor deze groep kinderen (artikel 26 decreet basisonderwijs).

Deze formule voor omrekening wordt nu overgeheveld naar een nieuw besluit en het besluit van 21 mei 2010 wordt opgeheven.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen budgettaire impact. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 19 mei 2021. De Inspectie van Financiën bevestigt in het advies dat het akkoord van de Vlaams minister bevoegd voor begroting niet vereist is.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand, noch de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden noch ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de eerste principiële goedkeuring van dit voorontwerp van besluit zal het advies van de Raad van State gevraagd worden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de taalscreening bij het begin van de leerplicht in het gewoon onderwijs en over de voldoende aanwezigheid van vijfjarigen in het kleuteronderwijs in scholen die over een afwijkende uurregeling beschikken;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand:

2.1. te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

2.2.. te machtigen de datum van afname van de taalscreening te communiceren naar de basisscholen, met verwijzing naar het voorbehoud van advies van de Raad van State en van definitieve goedkeuring van dit besluit.

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Ben WEYTS